

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

A háboru rokkantjairól.

A háboruban közvetlenül részt nem vevő társadalomnak óriási nagy tartozása van azok irányában, akik vérük hullásával, testi épségük veszélyeztetésével védték a hazát, s iparkodtak a háborút javunkra eldönteni. A harctérről visszatérő minden egyes hős iránt külön-külön kötelezettségünk van, de a legnagyobb mégis azok iránt, akik sebesülésükkkel vagy pláne valamely tagjuk elvesztésével is hoztak áldozatot annak a nagy ügynek, melynek a végzet szolgálatába állította őket. A jelszó az legyen, hogy mindenkivel feledtetni kell a kapott sebeket, feledtetni kell azokat a fájdalmakat, nélkülözéseket, amelyeket a haza szolgálatában szenvedtek. Ebből szinte önként következik, hogy úgy az államnak, mint a társadalomnak vállatválnia kell azon működnie, miszerint a bekövetkező béke idején senkinek se legyen rosszabb sorsa, hanem ellenkezőleg jobb, mint akkor volt, mikor a haza érdeke harctérré szelítette őt.

Ez a kérdés azonban sokkal nagyobb, sokkal nehezebb, mintsem azt egykettőre meg lehetne oldani. A háboru ugyanis legtekintélyesebb számban a mezőgazdákat és a mezőgazdasággal rokonságúakat szelítette el hivatásuk mezejéről. Már pedig kézen fekvő dolog, hogy a mezőgazdálkodás olyan élethivatás, amely képzetünk előtt természetesen egybe van forradva a teljes testi épséggel, az egészséggel. Nehéz dolog tehát a rokkant katonákat újból mezőgazdákka varázsolni. Hisz az ekének két szarva van, azt két kézzel kell fogni, az ásó, kapu munkáját is két kéz végzi, sőt alig van mezőgazdasági munka, amelyhez nem volna szükséges egészséges két láb és ép szem. Azonban a parancsoló kényszerítés tul teszi magát ezeken a gyakorlat alapján felállított szabályokon. Az orvosi tudomány ma már tud elég tökéletes műveit alkotni, így nagyon valószínű, hogy ami a dolognak orvosi részét illeti a legtöbb földműves rokkant állapotban is visszatérhet a szántó-földjére.

Ez azonban csak kisebbik része a dolog megoldásának. Ismételjük, hogy a háboruban résztvett hősök iránt nagy hálára és tartozásra vagyunk kötelezve. Már pedig azzal, hogyha műveit tagokkal látjuk el a csonka hősöket és begyakoroljuk azok használatára, tulajdonképpen alig tettünk valamit, mert hisz a földműves emelkedő jóléte eddig sem függött az elvégzett

belterjes földművelő munkától, hanem sok más egyéb tényezőtől. A földművelőt földhöz, forgótökéhez s a gazdálkodás előbbreviteléhez szolgáló elegendő anyaghoz és eszközökhöz kell juttatni s akkor a szorgalom, a végzett munka évről-évre dúsbabb kincset terem. Az állami rokkantügyi hivatal, amely voltaképpen egyebet nem tesz, mint irányítja a rokkantak munkaképességének helyreállítására szolgáló tevékenységet, egymagában aligha bírkozik meg a reávaró nagy feladattal. Be kell tehát venni a munkába a társadalmat, a társadalomnak minden arra hivatott tényezőjét. Szemere Miklós, amikor földbirtokokat ajándékozott a rokkant katonáknak, már tovább ment egy lépéssel, sőt valóban rálépett a helyes utra. Ez a telepítés. Csakis a helyes, minden részletében meg gondolt telepítés révén lehet megoldani a rokkantak és mezőgazdaság egybefüggő nagy kérdését, amint erre az Országos Magyar Gazdasági Egyesületből utmutatás történt abban az irányban, hogy a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége, az Altruista Bank vonassék be ebbe a nagy nemzeti munkába, amelytől a mezőgazdaság és országunk védelmében megrokkant hőseink jövője függ. Ennek a módjaira megtanít bennünket hű szövetségünk és mindenben tanítómesterünk: Németország.

Időszerű jegyzetek.

Finis Szebiae. Vége a Szerbia ellen folytatott büntető expedíciónak és a gonoszság, árulás elvette méltó büntetését. Szerbia eltűnt a föld színéről és Petár király az ő tanácsosával, Pasic miniszterelnökkel elment új hazát keresni, vagy visszatérhet mint magánzó Genf-be, honnét vérszes következményű ármányait intézte a szerencsétlen gyenge akaratú Sándor király ellen. Szánalmat alig érezhetünk Szerbia tragikus sorsa iránt, melynek előbb utóbb be kellett következnie, mert büntetlenül nem lehet annyit vétkezni, amennyi bünt az elbizakodott, fölbujtott Szerbia elkövetett. Szerbia sorstragédiája tehát beteljesült és mint önálló királyság többé föl nem támadhat. Nekünk szent lesz ez a föld, mert drága halottaink, mint a szabadság áldozatai, ott pihennek. Az ő sírjukból fakad az önfelelő, hazafias érzelem piros mátyásos rózsa, amely bennünk és utódainkban a lankadatlan hazaszeretetet ápolja.

Hontalan királyok. Országukat és földjüket vesztett két fejedelem rója most bujdosóként a világ útjait. Egyik Albert, a belgák elegánsan karcsú királya, hamarosan fejezte be királyi karrierjét. A győzelmesen előrohánót németek megvetették lábukat és híres, erős várak, nagy városok, köztük a csodás szépségű Brüsszel, sorra német kézre kerültek. Földnélküli Albert tehát szalonkardot kötött az oldalára és magának nem lévén már sem országa, sem hadserege, hát be-

állott idegen országba, idegen hadseregbe, — előkelő nézőközönségnek. Megigérték ugyan neki az angolok és franciák, hogy hamarosan megtisztítják Belgiumot a németektől és visszaültetik a trónra, de előbb egy kis dolgot kell elintézni a fronton. Azonban új bajok, új veszedelmek szakadtak az ántántra és a háboru primadonnája — Albert — most úgy sétálgat ide-oda, angol frontról francia frontra, mint egy hazátlan király. Most már azonban nem járja magányosan a szomorú vándorlás útját; koronás társa akad, a megrokkant Petárban, a szerbek királyában. Az öreg Petár nem hagyta el oly könnyen, bizakodottan országát földjét, mint Albert. Ő sirva és görcsösen ragaszkodott minden szerb faluhoz és rimánkodva kellett kíséretének további utra serkentenie. Petár öreg és bölcsőbb mint Albert, ő már tudja, hogy amit most elhagy, azt örökre elhagyja, az örökre elveszett számára. Keserves bujdosásában szimpatikusabb Belgium fejedelménél. Csak az ellenség közeledtekor, mikor már a magyar, német és bolgár ágyuk szavát hallani, akkor tudják tovább vinni.

Szomorú vég... A Szerbiánál is kisebb országba vonult Petár és seregének, a nálánál is kisebb fejedelmek, a ravasz Nikitának barátságát kell élvezni. Mennek utjukra a hontalan királyok.

A tisztviselők öröme. A kormány nyolcvanhét millió koronát kér a törvényhozástól, hogy a köztisztviselőket a rendkívüli viszonyokra való tekintettel segítségben részesítse. Nyolcvanhét millió igen nagy összeg, mégsem sokalhatjuk, sőt minden kárpótlást keveselünk, amely ennek a komoly, tisztességes és sokat szenvedő társadalmi osztálynak kijut. A kormány ezt a segítséget január elsejétől kezdve egyenlő tíz hónapi előzetes részletben fogja a tisztviselők részére kiutalni és gondoskodni kíván arról, hogy a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok ugyanilyen segítségben részesíthessék a maguk tisztviselőit, ugyanígy a megyei tisztviselők is.

Ezzel jóformán az összes községben álló tisztviselők sorsán legalább is valamelyes könnyebbség fog beállni és ha nem nagy áldozatról is van szó, örömmel és megnyugvással vehetjük tudomásul, hogy illetékes helyen együtt éreznek azokkal, akik a háborunak semmiféle könnyű és gyors hasznát nem látták, hanem a drágaság felszökkenő terheit cipelték és megadással végezték a munkát azok helyett is, akik a harctéren teljesítették a maguk kötelességét.

A hadiszolgáltatások megtagadása kihágás. A honvédelmi miniszter rendeletileg értesítette Zalavármegyét, amely szerint az, akit a hatóság személyes vagy dologi hadiszolgáltatásra kötelez, köteles a hatóság rendelkezésének eleget tenni az abban megszabott módon és időben. Hadiszolgáltatásra igénybevehető tárgyat az átengedési kötelezettség kijátszása végett elrejtteni, eltitkolni, használhatatlanná tenni, vagy a hatósági rendelkezés vétele után rendes helyéről eltávolítani nem szabad. Aki a rendelkezést megszegi, kihágást követ el, úgy az is, aki mást e rendelet megszegésére szándékosan rábírná, vagy rábírná törekszik.

Kitüntetik a rokkantakat. Sok sebesült harcos jött haza a csataterokról, akik kötelességüket híven teljesítették és vitézül harcoltak az ellenség ellen, rokkantá váltak, anélkül, hogy hősiességüknek elismerésképpen kitüntetésben részesültek. A közös hadügyminiszter most elrendelte, hogy minden egyes rokkantról jegyzőkönyvet vegyenek fel és ha a megindítandó nyomozás folyamán kiténik, hogy a rokkant harcos mindig becsülettel teljesítette kötelességét s eközben vált rokkanttá, kitüntetést fog kapni.

A harctéren elesettek és elhaltak kiadására és hazaszállítására tárgyában kiadott utasítás és kérvényminták a járási főszolgabírósnál megtekinthetők.

Nyilvántartják az ingatlanok eladását. A kormány arról nyert értesítést, hogy nagyon sűrűn fordulnak elő az ingatlanokban a tulajdonosok változásai. A hadbavonulók, mielőtt a harctérre mennének, eladják birtokaikat, a harctéren elesettek özvegyei hasonlóképpen cselekszenek. Miután a kormány veszedelmnek tartja ezt a könnyelműen eszközölt birtok adás vetelt, elrendelte, hogy hadidektalanul írják össze körjegyzőségeinkint, hogy kik, milyen okból, mennyi birtokot adtak el s az adásvetelek tovább is nyilvántartandók. A kormány bizonyosan törvényhozás útján akar gátat vetni az ingatlanoknak nagyobb mérvű eladására.

A balatoni villatulajdonosok milliós pöre az állam ellen. Már az összes fővárosi lapok is foglalkoznak azzal a már már katasztrófa szerű pusztulással, amit a megáradt Balaton a tonak önönösen somogy megyei partjain levő telepek között okozott, melyek között nagy számmal vannak nagykanizsaiak ingatlanai és vilái is. Különösen szenvednek a többi között Lehe, Szemes, Fonyód, melyek nyaralót már összedűléssel tenyegeti az ár. A kár már eddig több millió. A telep és villatulajdonosok jó részben a Sio elzárásának tulajdonítják a katasztrófát. Az elzárás három év óta gátolja a magas víz lefolyását. Az elzárást, a károsultak szerint, a Sio új szabályozása és az alacsony fekvésű birtokok megvédése okozza. Amennyiben a kormány, mint a szabályozási műveghajtója, megfelelő intézkedéseket nem tehet a szilp állandó és teljes nyilvántartása iránt, a károsultak kárterítési portóiditán károsul ellen. A pör alapja a törvényben elfogadott azon év, hogy aki víznyomokkálatokkal a vízelvezést vagy az előbbi víz szint károsan módosítja, teljes kárterítéssel tartozik. A miniszterium technikusai tagadják, hogy a Sio elzárása okozta a balatoni árvizet.

A Pesti Hírlap ajándékkönyve. Most, hogy a háború miatt a papír ára is emelkedett, a munkakerő pedig egyszert megfogyott, masreszt jeleltekonyen megráult, eismerezt melet a dozatkeszsegert ken lat uk abba, hogy a Pesti Hírlap kiadja a jövő 1916-ik évre is karácsonyi ajándékkönyvet a lap előfizetőinek a Pesti Hírlap naptárát. Ez a nagy képes napár az idén is hoz a naplótulajdonosok és minden órára szóló jegyzőkönyvvel a városliget szepirodalmi közönyvvel, a naplótulajdonosok azonban ismretterjesztő cikkeket, szöveg köze nyomott abakka; ismertien továbbá egy esztendőre a birtokosok és a harctereket es vasz hontoká birtokto pontos tersepek ter, z arányos hasznú címtart, fővárosi taganyulat es vasarjazyeket is közoi, sok egyeb hasznú tudtival. A háborus év kiválóbb szepit, a mterfiakat es hadvezeteket, a harter es levező hseit melynyo nertu lepebb birtokosok, az ev esemelye a birtokosok sok nalkettel együtt. — A Pesti Hírlap egyebkent a háborus viszonyok d cira a legterjedesebb es legbövebb tartalmu usag mar d naplójának között. A háboru szepit szepit megint kommetar a háboru szepit pontos terkepekkel kíséri. Dicsőitertu a Pesti Hírlap abba n es, hogy minden harctéren van külön tudósítój. Merta legkedvebb es legterjedtebb naplótulajdonosok orszagnak. — Minden évben a háboru legbövebb egvedev ota a Pesti Hírlapot d az is, aki ne y d cselethe est dnt egyszerre küld be, a ka

rácsony előtti héten, ajándékkönyvet kapja a Pesti Hírlap 1916-ik évi nagy képes naptárát. — A Pesti Hírlap előfizetési ára egy órára 2 K 80 fill., negyedévre (dec. febr.) 8 kor. A Pesti Hírlap és a Divat Szalón együtt negyedévre 10 K 50 fill. A Pesti Hírlap és Érdekes Ujság c. nagy képes hetilap együtt negyedévre 11 K 50 fill. A Pesti Hírlap és a Képes Ujság együtt negyedévre 10 K 50 fill. A nevezett négy lap együtt negyedévre 16 K 50 fill. A Pesti Hírlap előfizetési ára az Érdekes Ujság Háborus Albumával egy órára (egy sorozat) 4 K 80 fill., negyedévre (három sorozat) 14 korona. Az előfizetési összegeket legcélszerűbb postautalványon küldeni meg a Pesti Hírlap kiadóhivatalának (Budapest, V. ker., Vilmos császár ut 78.)

Karácsonyi szeretetadományok gyűjtése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az összes iskolához felhívást intézett, hogy a tanulóifjúság, miként a múlt évben, úgy az idén is gyűjtsön maga között a harctéren lévő katonák karácsonyára. A begyűlt összeget november 30-ig egyenesen a Hadsegélyző Hivatalhoz (Budapest, Országház) küldjék.

Szerkesztői üzenetek.

H. N. A csalánt kötélárúk készítésére, a vadgesztenyét örölve takarmányozás céljára használják.

S. K. A csöves tengeri maximális ára 20 K 80 f., amelyhez métermázsánként 50 f. a novemberi tartásért, 1 K 50 f. közvetítődíj, 50 f. vasuti szállítás, 40 f. zsák és ponyvadíj és 50 f. beszállítás számítható, ami összesen 22 K 70 f. Tehát jóval magasabb áron vette. Tessék feljelenteni!

J. K. Tessek közvetlen az intézet igazgatóságához fordulni, készségesen adnak felvilágosítást.

M. J. Mi szová tettük. Nem tudjuk, mi az oka a késedelemnek. Forduljon a főbíróhoz.

K. J. Jogosult.

Szőlőm megmunkáltatásához szakértő gazdát

keresek.

LEWINSTEIN MIKSA Révfülöp.

KÖZSEGHAZABÓL.

Hirdetmény.

Közlirre tétetik, hogy a pálinkafőzés a Grünfeld József és özv. Rozsos Józsefné-féle kazonon megkezdhető. Főzésre jelentkezni a főjegyzői irodában csak vasárnap és szerdán reggel 8 orától 10 oráig lehet s a díjak a bejelentéssel együtt fizetendők. A főzőkészülék használatára nézve a jelentkezés sorrendjében elsőbbséggel bír, aki saját terméssű anyagot dolgozik fel s ha az anyag, amit valaki elsőbbségi igény alapján saját terméssű gyanánt szándékozik feldolgozni, nem a tapolczai határban termett, akkor azt, hogy az anyag saját termése, az illető község bizonyítványával kell igazolni.

Az előjáróság.

:: Kiadó ::
szepen butorozott, két
ablakos, külön bejáratu
utcai szoba.

Cim a kiadó hivatalban.

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főté.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus,
füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, elsőrendű
sertészsir-háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg
felvágottak.

Naponta saját készítésű
friss virsli, kalbász, berlini és
szalaladé.

Legolcsóbb napi árak!

Hust füstölésre elfogadok,
sem égésért, sem elveszésért
felelősséget nem vállalok.

Szőlőbirtokosok!

Lisztharmat (Oidium) és fűrt-peronospora (Cholera) ellen 48 óra alatt garantált biztos hatású s minden eddigit felülmuló szer

a „Manna“-por.

Kapható: 25 és 50 kg.-os zsákokban, ára kg.-ként 1 K 60 fillér.

Előjegyzés december hó 15-ig 30% előleggel tavaszi szállításra, maradvány utánvételezve.

Viszonteladóknek megfelelő engedélyvel!

Szállítás a háború tartama alatt is.

Egyedüli elárusítók

Magyarország-Ausztria részére:

„Manna“-por vezérképviselője

Schwarz Jakab és Hiller Pál szőlőbirtokosok, Tapolcza (Zalamegye).

Megrendeléseket elfogad Breisach Miksa takarékpénztári cégvezető is, Kispesztén.

VÉDJÉTEK

a csukaszürke harcost
:: a 25 év óta legjobbnak bizonyult ::

**Kaiser-féle
Mell-Karamellák**
a „8 szövővel“

Milliók használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkasodás,
görcs, számarköhögés ellen, valamint a főlhülések megelőzésére
:: minden harcosnak. ::

6100 bizonyítvány magánosoktól és orvosoktól a
:: jó eredményről. ::

Étvágygerjesztő, izletes bonbon
20 és 40 filléres csomagokban és
60 filléres dobozokban kapható
Glazer Sándor gyógyszerárában.

T

Előfizetési ár: Egész negyedévre

A háború

A háboruban vevő társadalom zása van azok i hullásával, testi tésével védtek a a háborut javun térről visszatérő iránt külön-külön de a legnagyobb akik sebesülését mely tagjuk elv áldozatot anna melynek a végze őket. A jelsz mindenki fel sebeket, feledtet dalmakat, nélkül a haza szolg Ebből szinte ön úgy az államna nak vállalva k miszerint a bek senkinek se le hanem ellenkez volt, mikor a szőlította őt.

Ez a kérdés az sokkal nehezebb kettőre meg leh ugyanis legtekin mezőgazdákát rokonglalkozók hivatásuk meze fekvő dolog, ho olyan élethivata előtt termész forradva a tel egésséggel. N rokkant katoná varázsolni. His van, azt két kapa munkáját alig van m amelyhez nem séges két láb a parancsoló magát ezeken felállított szab tudomány ma művétagokat valószínű, hog részét illeti a leg állapotban is földjére.

Ez azonban dolog megoldá a háboruban nagy hálára kötelezve. Már művétagokka söket és begy látára, tulajdon mit, mert hisz jöléte eddig s

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

A háboru rokkantjairól.

A háboruban közvetlenül részt nem vevő társadalomnak óriási nagy tartozása van azok irányában, akik vérük hullásával, testi épségük veszélyeztetésével védték a hazát, s iparkodtak a háborút javunkra eldönteni. A harctérről visszatérő minden egyes hős iránt külön-külön kötelezettségünk van, de a legnagyobb mégis azok iránt, akik sebesülésükkkel vagy pláne valamely tagjuk elvesztésével is hoztak áldozatot annak a nagy ügynek, melynek a végzet szolgálatába állította őket. A jelszó az legyen, hogy mindenkivel feledtetni kell a kapott sebeket, feledtetni kell azokat a fájdalmakat, nélkülözéseket, amelyeket a haza szolgálatában szenvedtek. Ebből szinte önként következik, hogy úgy az államnak, mint a társadalomnak vállvetve kell azon működniök, miszerint a bekövetkező béke idején senkinek se legyen rosszabb sorsa, hanem ellenkezőleg jobb, mint akkor volt, mikor a haza érdeke harctérre szelítette őt.

Ez a kérdés azonban sokkal nagyobb, sokkal nehezebb, mintsem azt egykettőre meg lehetne oldani. A háboru ugyanis legtekintélyesebb számban a mezőgazdákat és a mezőgazdasággal rokonfoglalkozásuakat szelítette el hivatásuk mezejéről. Már pedig kézen fekvő dolog, hogy a mezőgazdálkodás olyan élethivatás, amely képzeletünk előtt természetszerűleg egybe van forradva a teljes testi épséggel, az egészséggel. Nehéz dolog tehát a rokkant katonákat újból mezőgazdákka varázsolni. Hisz az ekének két szarva van, azt két kézzel kell fogni, az ásó, kapa munkáját is két kéz végzi, sőt alig van mezőgazdasági munka, amelyhez nem volna szükséges egészséges két láb és ép szem. Azonban a parancsoló kényszerűség túl teszi magát ezeken a gyakorlat alapján felállított szabályokon. Az orvosi tudomány ma már tud elég tökéletes műveit alkotni, így nagyon valószínű, hogy ami a dolognak orvosi részét illeti a legtöbb földműves rokkant állapotban is visszatérhet a szántó-földjére.

Ez azonban csak kisebbik része a dolog megoldásának. Ismételjük, hogy a háboruban résztvett hősök iránt nagy hálára és tartozásra vagyunk kötelezve. Már pedig azzal, hogyha műveitaggokkal látjuk el a csonka hősöket és begyakoroljuk azok használatára, tulajdonképpen alig tettünk valamit, mert hisz a földműves emelkedő jóléte eddig sem függött az elvégzett

belterjes földművelő munkától, hanem sok más egyéb tényezőtől. A földművelőt földhöz, forgótökéhez s a gazdálkodás előbbreviteléhez szolgáló elegendő anyaghoz és eszközöz kell juttatni s akkor a szorgalom, a végzett munka évről-évre dúsabb kincset terem. Az állami rokkantügyi hivatal, amely voltaképpen egyebet nem tesz, mint irányítja a rokkantak munkaképességének helyreállítására szolgáló tevékenységet, egymagában aligha birkózik meg a reaváló nagy feladattal. Be kell tehát venni a munkába a társadalmat, a társadalomnak minden arra hivatott tényezőjét. Szemere Miklós, amikor földbirtokokat ajándékozott a rokkant katonáknak, már tovább ment egy lépéssel, sőt valóban rálépett a helyes utra. Ez a telepítés. Csakis a helyes, minden részletében meggondolt telepítés révén lehet megoldani a rokkantak és mezőgazdaság egybefüggő nagy kérdését, amint erre az Országos Magyar Gazdasági Egyesületből utmutatás történt abban az irányban, hogy a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége, az Altruista Bank vonassék be ebbe a nagy nemzeti munkába, amelytől a mezőgazdaság és országunk védelmében megrokkant hőseink jövője függ. Ennek a módjaira megtanít bennünket hű szövetségesünk és mindenben tanító-mesterünk: Németország.

Időszerű jegyzetek.

Finis Szebiae. Vége a Szerbia ellen lefolytatott büntető expedíciónak és a gonoszság, árulás elvette méltó büntetését. Szerbia eltűnt a föld színéről és Petár király az ő tanácsosával, Pasics miniszterelnökkel elment új hazát keresni, vagy visszatérhet mint magánzó Genfba, honnét vészes következményű armányait intézte a szerencsétlen gyenge akaratú Sándor király ellen. Szánalmat alig érezhetünk Szerbia tragikus sorsa iránt, melynek előbb utóbb be kellett következnie, mert büntetlenül nem lehet annyit vétkezni, amennyi bünt az elbizakodott, fölbujtott Szerbia elkövetett. Szerbia sorstragédiája tehát beteljesült és mint önálló királyság többé föl nem támadhat. Nekünk szent lesz ez a föld, mert drága halottaink, mint a szabadság áldozatai, ott pihennek. Az ő sírjából fakad az önfelelő, hazafias érzelem piros mátyarózsája, amely bennünk és utódainkban a lakadatlan hazaszeretetet ápolja.

Hontalan királyok. Országukat és földjüket veszített két fejedelem rója most bujdosóként a világ útjait. Egyik Albert, a belgák elegánsan karcsu királya, hamarosan fejezte be királyi karrierjét. A győzelmesen előrohánót németek megvetették lábukat és híres, erős várak, nagy városok, köztük a csodás szépségű Brüsszel, sorra német kézre kerültek. Földnélküli Albert tehát szalonkardot kötött az oldalára és magának nem lévén már sem országa, sem hadserege, hát be-

állott idegen országba, idegen hadseregbe, — előkelő nézőközönségnek. Megigérték ugyan neki az angolok és franciák, hogy hamarosan megtisztítják Belgiumot a németektől és visszaültetik a trónra, de előbb egy kis dolgot kell elintézni a fronton. Azonban új bajok, új veszedelmek szakadtak az ántántra és a háboru primadonnája — Albert — most úgy sétálgat ide-oda, angol fronttól francia frontra, mint egy hazátlan király. Most már azonban nem járja magányosan a szomorú vándorlás útját; koronás társa akad, a megrokkant Petárban, a szerbek királyában. Az öreg Petár nem hagyta el oly könnyen, bizakodottan országát földjét, mint Albert. Ő sirva és görcsösen ragaszkodott minden szerb faluhoz és rimánkodva kellett kíséretének további utra serkentenie. Petár öreg és bölcsőbb mint Albert, ő már tudja, hogy amit most elhagy, azt örökre elhagyja, az örökre elveszett számára. Keserves bujdosásában szimpatikusabb Belgium fejedelménél. Csak az ellenség közeledtekor, mikor már a magyar, német és bolgár ágyuk szavát hallani, akkor tudják tovább vinni.

Szomorú vég... A Szerbiánál is kisebb országba vonult Petár és seregének, a nálánál is kisebb fejedelemnek, a ravasz Nikitának barátságát kell élvezni. Mennek utjukra a hontalan királyok.

A tisztviselő öröme. A kormány nyolcvanhét millió koronát kér a törvényhozástól, hogy a köztisztviselőket a rendkívüli viszonyokra való tekintettel segítségben részesítse. Nyolcvanhét millió igen nagy összeg, mégsem sokalhatjuk, sőt minden kárpótlást keveselünk, amely ennek a komoly, tisztességes és sokat szenvedő társadalmi osztálynak kijut. A kormány ezt a segítséget január elsejétől kezdve egyenlő tíz hónapi előzetes részletben fogja a tisztviselők részére kiutalni és gondoskodni kíván arról, hogy a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok ugyanilyen segítségben részesíthessék a maguk tisztviselőit, ugyanígy a megyei tisztviselőit is.

Ezzel jóformán az összes közzolgálatban álló tisztviselők sorsán legalább is valamelyes könnyebbség fog beállni és ha nem nagy áldozatról is van szó, örömmel és megnyugvással vehetjük tudomásul, hogy illetékes helyen együtt éreznek azokkal, akik a háborunak semmiféle könnyű és gyors hasznát nem látták, hanem a drágaság felszökkenő terheit cipelték és megadással végezték a munkát azok helyett is, akik a harctéren teljesítették a maguk kötelességét.

A hadiszolgáltatások megtagadása kihágás. A honvédelmi miniszter rendeletileg értesítette Zalavármegyét, amely szerint az, akit a hatóság személyes vagy dologi hadiszolgáltatásra kötelez, köteles a hatóság rendelkezésének eleget tenni az abban megszabott módon és időben. Hadiszolgáltatásra igénybevehető tárgyat az átengedési kötelezettség kijátszása végett elrejtteni, eltitkolni, használhatatlanná tenni, vagy a hatósági rendelkezés vétele után rendes helyéről eltávolítani nem szabad. Aki a rendelkezést megszegi, kihágást követ el, úgy az is, aki mást e rendelet megszegésére szándékosan rábírná, vagy rábírná törekszik.

Orosz vélemény a háborúról.

„Világégés” a címe annak a fekete-piros színű, igen érdekes és értékes könyvnek, melyet *Fabinyi Füzesséry István*, a Budapesti főszerkesztője irt és kibocsátott a napokban, aki haditudósítóként bejárta a déli és nyugati harctereket s onnan az északra menet, utközben pesti otthonában pihenve összeírta élményeit. A következő szakaszok vannak benne: Budapesttől a Lovcsenig, Tűzkeresztiségem Novomiastónál, Parasznicán, Orosz vélemények a háborúról, Huszárok a rajvonalban, A karácsonyfa alatt, Törökország a világháborúban, Titokzatos üteg a Tokarnián, Vaklármá, Gott strafe England, Ottymia fölött, Éjszakai napló, Monte Santo, Olaszok a légben.

Mindenik szakaszt mohón olvassa az ember, köztük rendkívül érdekes az, amelyikben egy orosz alezredesnek, kissé excentrikus, de önálló gondolkozású embernek az elmélkedését írta le a szerkesztő. Mert Füzesséry járt fogolytáborokban is, s közlegénytől fölfelé minden fajtával tárgyalt. Ime az alezredessel való beszélgetést szó szerint közöljük itt:

— Puskin-Avertiseff Fedor. Örülök, hogy már most van alkalmam újságíróval találkozni. Ön ugyan magyar, de kérem biztossá nevémben a semleges államok sajtó-képviselőit is, hogy kintinően, igazán kintinően bánnak velünk. Nem lehet jobban, barátságosabban és kollégialisabban. Szeretném nagyon, ha erről odahaza is olvasnának, bár meg vagyok róla győződve, hogy a mieink sem viselkednek másként. Miért is? Hiszen egyszer csak vége lesz s akkor megint barátok lehetünk. És én azt hiszem, hogy épp a hadifoglyok iesznek azok, akik a jövő viszony szívélyességét garantálják.

— Alezredes ur az előbb a háboru végéről beszélt. Érdekelne engem is, a magyar közönséget is, megtudni, miként vélekedik egy magasrangú orosz vezérkari tiszt erről a kérdéstről. Mikor és hogyan?

— Kérem, nekem ebben a dologban egészen speciális véleményem van, amelyet kevesen osztanak. Én meg vagyok ugyanis győződve arról, hogy ez a háboru, a megszkott értelemben, egyáltalán nem fejezhető be. Mert mit értünk ma a háboru befejezése alatt? Egy tényállapotot, amelyben a hadviselő felek egyike oly kolosszális vereséget szenvedett, vagy anyagilag annyira tönkrement, hogy pardont kér. Az első eset állhat Szerbiára önökkel szemben, vagy Belgiumra Németországgal szemben, esetleg Törökországra velünk szemben, ha nekünk más ellenfelünk nem volna. De nem állhat be soha az egymással szemben álló nagyhatalmakra nézve, amelyek nem szenvedhetnek — belátható időn belül legalább — olyan vereséget, hogy harc képtelenné váljanak általa. Embertartalékaink, kölcsönösen, kifogyhatatlanok. Különösen a mieink, de erről az előnyről beszélni sem érdemes, mert arra az abszurd időpontra igazán nem lehet kitolni a háboru idejét, amikor az fogna győzni, akinek még mindig maradna embere. Ezzel az állásponttal kigyilkolnók Európát s egyszerűen odalöknök szákmányul egy új népvándorlásnak, amely aztán elsőpörné utjából a győző maradékait is. Nem valószínű, hogy a diplomácia idáig engedné fajulni a dolgot. Viszont, ismétlem, ennek a háborunak nem lehet igazi Sedanja, sem Königraetze, sem Mukdenje. Tíz évig feketünk szemben egymással, három, egyenként ezerszázkilométeres fronton, arathatunk óriási, eddig nem is sejtett mértékű győzelmeket, szenvedhetünk ugyanakkora vereséget is, de győzni, vagy legyőzteni — a régies, elavult, lehetetlenné vált, tisztán történelmi jellegűvé devalválódott értelem szerint — nem fog egyik fél sem. Elvégre ma már öven millió ember van vagy a harctereken, vagy készülőben a harctérre s egyáltalán a hadviselés szolgálatában. Hát hogyan tudja azt valaki elképzelni, hogy ennek az ötven millió embernek az egyik fele olyan győzelmet arasson a másik felén, ami után többé nem következik semmi csak

a békekönnyörgés? Én, ezt parolámra mondom, nem tudom elképzelni.

— Mégis, valahogyan csak el tudja képzelni alezredes ur a háboru befejezését. Talán a kimerülési alapon?

— Öszintén szólva, azon sem. Mert ott megint bekövetkezhetik ugyan egy általános gazdasági és pénzügyi anarkia, egymás kölcsönös tönkretétele, gyötrése és sanyargatása, sőt kimerítése is. Csak egy nem következhetik be: a végkimerülés. Amíg föld van, háboru is van. Elfogyhat az ágyu, a fegyver, a lópor, az élelem, a ruházat. Ad absurdum: bekövetkezhet ismét a troglodythizmus ősi korszaka, állatbőrdjusztrirunggal és kőbaltaarmirunggal. De ez még mindig nem vége a háborunak. Lehet, ön azt gondolja rólam, hogy én fantasztia vagyok, de nekem ez a meggyőződés, amelyet pedig éppen a harctéren, a hosszú frontokon szereztem. És nem titkoltam, ha valaki kérdezett, bár kellemetlenségem is voltak érte, mert hiszen az én elméletem épp úgy áll önökre, mint Oroszországra. Lehet az is, hogy a gyakorlat rám cáfol, de én nem hiszem. Sőt azt hiszem, hogy rövidesen valamennyi hadviselő fél belátja ezt az igazságomat s akkor csak egy szó kell, egy okos, böles és tapintatos szó: pax!

— És ki mondaná ki, ön szerint, ezt a szót?

— Bárki. Wilson, vagy Benedek pápa, vagy akár kicsoda. Egy semleges állam követe.

— Nos és mit gondol alezredes ur a költségekről, a közben elintézt mellékhardszinterekről, az európai térképről. Mindez marad a státuszkvó alapján?

— Dehogy, csak hadd dolgozzanak a diplomaták s elégték ki a jelentkező, méltányos és megokolt igényeket. Persze, ez csak áldozati bárányokkal lehetséges, de áldozati bárány nélkül még sohasem volt pogány istentisztelet. Ugye, ez kissé furcsa okoskodás az én számból, de — józan. És ne felejtse el kérem, hogy tölem hallotta ezeket a dolgokat, ha majd látja őket megvalósulni. Nemsokára, remélem, mert ez a háboru már fölösen bebizonyította, hogy ennek a háborunak nincsen semmi értelme. Igen, van értelme egy büntető expedíciónak vagy egy revoltáló gyarmat megrendszabályozásának, vagy az államrend fegyveres fentartásának. De az ugynevezett „európai egység” fegyverrel többé legfőbb garantálható, de helyre nem állítható. Ha paradoxont mondtam volna, keresse magyarázatát a dimenziókban. Európa egyik fele kiírhatja a másik felét, de legyőzni, leigázni, két vállára fektetni nem tudja!

Az alezredes véleményét köszönettel vettem, elraktároztam s este elmondtam a sajtóhadiszállás egyik törzsasztalánál, amelynél csupa vén hiéna ül. Azóta ezen veszekednek s meg kell állapítanom, hogy Puskin-Avertiseff Fedor gróf felfogásának sok és előkelő propactora akadt. Én, a magam részéről, egészen óvatos vagyok ebben a dologban s az egész fejtegetést a publikum elé terjesztem: tessék dönten!

:: Kiadó ::

a főutcán egy csinosan butorozott, villanyvilágítással berendezett, külön bejáratu

utcai szoba.

:-: Cim a kiadóhivatalban. :-:

Burgonya-eladás.

Zalahalápon a szeszgyárnál minden hétfőn és szerdán délelőtt árusítatik burgonya, 100 kilónként 10 koronáért.

HIREK.

Községi gyűlés. Tapolca nagyközség képviselőtestülete november hó 28-án tartott gyűlésén Varga György és Németh Julia tapolczi illetőségét megtagadta. Jövőhagyólag tudomásul veszi Nagy Ignác tapolczi lakossal az 1916. évi fogyasztási adó kezelése és helypénzszedési jog bérlete ügyében kötött szerződéseket. A törvényhatósági utakra szükséges fedőanyag termelese és szállítása ügyében az ajánlott fuvarosokkal szabad egyezkedés utján kíséreli meg a munkát kivétel. Elengedi a fűzeskertek bérét, mivel azokat az árvíz miatt bérlők nem használhatták. Szigelvári Antal és társainak lámpa felállításért beadott kérvényét, fedezethiány miatt, elutasítja, de lámpaszaporításkor figyelembe veszi. Tudomásul veszi a Ganz Rt. átiratát, mely szerint a villany áremelési összegét nem mérsékelheti, valamint a Zsófia Gyermekszanatórium köszönőlevelét az adományért. Lessner József és társai a Pénzseréten egy vasuti átjárót kérnek; a kérvény elintézésével előjáróságot megbiznak. A katonák karácsonyi ajándéka céljára 20 koronát kiutal. A kath. kör részére két köbméter fát adományoz. Az Esterházy-féle lesenczeistváni uradalom fakitermeléshez 30 hadifoglyot kér. Minthogy a foglyok Tapolczán is hasonló munkára szükségesek, ennél fogva csak 20 foglyot enged át.

A kir. tanfelügyelő Tapolczán. Szirmai Miksa, Zala vármegye kir. tanfelügyelője november 30-án Tapolczára érkezett. A tanfelügyelő még aznap délelőtt meglátogatta a tapolczi állami polg. leányiskolát, délután az elemi fiúiskolát, másnap délelőtt az állami polg. fiúiskola összes osztályaiban látogatást tett. Kir. tanfelügyelő a tapasztaltak felett a legteljesebb megelégedését fejezte ki az intézetek tantestületeinek.

A tapolczi Rákóczi-Asztaltársaság tisztújító közgyűlését régi szokásához híven, minden év december első vasárnapján szokta megtartani. A tisztújító közgyűlést tehát a kedélyes asztaltársaság ma délután rendező összejöveteli helyén az Eibeschtütz vendéglő éttermében 6 órakor tartja. Amely körülmény a naponkint összejövő tagokon kívül azokat is összehozza, akik ritkábban szokták azt fölkeresni.

Nyilvános köszönet. A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczi fiókja céljaira özv. Schütz Zsigmondné urnó 50 koronát; özv. Szalay Büntné urnó Rizapusztáról 20 koronát; Schwarcz Jenőné urnó 10 koronát; Pruska Ferenc ur 60 kg. vörös lisztet volt szives adni, mely kegyes adományokért hálás köszönetet mondunk. *Az Elnökség.*

A múlt héten volt országos vásárunk forgalma elég gyér volt. Felhajtottak 500 drb szarvasmarhát, 200 lovat, 100 birkát és 100 sertést, ebből eladás történt 100 drb szarvasmarha, 20 ló, 40 birka és 40 drb sertés. Az állatok ára általában esett, s ennek köszönhető, hogy az eladás általában jóval kevesebb volt mint máskor. A szibvásár is sokkal élettelenebb volt mint az ilyenkor szokott vásároknak.

Bevonulás. Holnapután kell az újratorozott 20-36 éves népfölkelőknek bevonulniok.

A kir. tanfelügyelő katonai felmentése. A 42-50 éves népfölkelők sorozásakor Szirmai Miksa Zala vármegye kir. tanfelügyelőjét is alkalmasnak találták katonai szolgálatra, a tanfelügyelőt azonban a honvédelmi miniszter a bevonulás alól fölmentette. A tanfelügyelő fölmentése élénk igazolása annak, hogy Zala vármegye népoktatásügyének fejlődését a magasabb hatóságok mennyire szívükön viselik.

Uj vonat. A Balatoni Szövetség előterjesztésére az államvasutak igazgatósága Alsóörs és Balatonfüred között új vonatot állított be. Ez a vonat csatlakozik a Veszprémből délelőtt 10 óra előtt induló vonathoz és Balatonfüredre érkezte után azonnal visszafordul. Így a balatonfüredvidékiek most a déli órákban is bemehetnek Veszprémbé dolgáik elvégzése céljából.

Színházi hét. Nagyon okosan, politikusan csinálják a dolgukat a színészeink: közbe-közbe hagynak egy-egy estét a pihenésnek is, így nem fárasztják ki a közönséget, hogy azután másnap este annál jobban sikerüljön. Így volt a *Moztündér* szombat esti előadásával is. Már két nappal előbb hirdették, hogy az előkészület miatt nincs előadás. Meg kell hagyni, hogy el is készültek. Az előadás nyívós volt, amit a kivételesen teljesen telt nézőtér honorált. A szereplők minden igyekezték a legjobbat adni, mihez nagy segítség volt maga az operett, mely bővelkedik a kitérő jelenetekben. — Vasárnap este az örökké szép — szebb, mint bármelyik újabb operette — *Jánosvitéz* elevenítették fel. Igazán élvezetes este volt; ismét hallottuk a Jánosvitéz és az Iluska gyönyörű tiszta magyar dalait, a Bagó szívhöz szóló mélyeséges áriáit. Szép alakítást nyújtott *Tömörny Annus* Jánosvitéz, *Pataky Elza* a Juliska és a *Mezőffy* a Bagó szerepében. — Hétfőn nem volt előadás, kedden pedig Heltai Jenő a minapában Bécsben is nagy sikert aratott színjátéka, a *Tündérlaki lányok* került előadásra. A jó hírű színművelő szép számú közönséget vonzott és kikeményített Tapolczán megnézni Heltai remekét, nem csalódtak. Ehhez nem kell díszlet, semmi más, mi az operettek itteni előadását megnehezíti, hatását lerontja — ehhez csak jó színészek kellenek. És ezek voltak. Megismertük *Nánási Juliska* kiváló értékét, ki készültségével kellemesen lepett meg bennünket. Ő adta a darab főszerepét, Boriskát és mondhatjuk, a mi színpadunkon ritka tudással. Mikor ő és partnere *Szalay* és *Pataky Elza* volt a színpadon, élvezet volt hallani Heltai mondásait. A többi szereplők is jó alakítást nyújtottak, mindegyiknek kijutott a tapsból. — Szerdán Szomorj, Mérei és Gajári operettjét: „Böském“ hozták színre szép sikerrel. A szereplők kitünősége mellett igen tetszett *Turay* szép zongorajátéka. — Csütörtökön a Vígyszínház nagysikerű bohózata, a Jó éjt Muki kacagtatta meg a közönséget, mely halás is volt érte és felvonásról felvonásra tapsolt.

Hirtelen időváltás. A múlt héten a megelőzőleg volt kemény, szeles, fagyos időjárás hirtelen gyenge idő váltotta fel, amely langyos esővel kezdődött majd meleg tavaszi napok következtek, ami szinte vigasztaló a gazdára, mert még sok külső munka van. Az időjárás szerint december végéig gyenge, derült időt várhatunk.

Borkereslet a múlt hét folyamán kissé gyengült, mégis szép áron történtek eladások. A termőhelyek szerint 80 fillértől 1 koronáig keltek el a borok. Badacsonyi borért 1 K 20, 1 K 40 fillért is adtak.

Ne adják el a gazdák ökreiket. A szabolcsi alispán a napokban értesítette a szabolcsi gazdákat, hogy a vármegye által folyó év tavaszán vásárolt és kiosztott ökrökre a járulék kiállítható. Az erre irányuló eljárásnál azonban figyelmeztetendő a gazda, hogy amennyiben a viszonyai engedik, álljon el az ökrök eladási szándékától, mert a megfogytakozott igaerő folytán a hiány jövő tavaszal igen nehezen lesz újból pótolható. Az üdvös figyelmeztetés nem ártana a mi vidékünk gazdáinak sem.

A katonai célokra vásárolt lovak ára. A honvédelmi miniszter a földmivélségi miniszter kezdeményezésére elrendelte, hogy az alispánok az általuk a lóbecslő bizottságba kinevezett becsüsöket utasítsák arra, hogy ezentúl a besorozott lovak becslésénél ne a háboru előtti, hanem a forgalmi értékét vegyék figyelembe. Természetesen a miniszter rendelkezését a katonai hatóságok is figyelembevenni tartoznak.

Beszüntették a balatoni hajóforgalmat. A Balatontavi Gözhajózási Részvénytársaság a beállott téli időjárás következtében a személyszállítást a hajójáratok összes vonalain f. évi november 30-án beszüntette.

Eke a rokkantak számára. Ifj. Sporzon Pál magyaróvári gazdasági akadémiai tanár olyan ekét talált fel, amely lehetővé teszi, hogy a rokkantak és bénák is szánthassanak. A háboruban sok földmives béna lett és

hazatérve nem folytathatná megszokott munkáját. Főképpen a falú ember nem tud majd az eke után ballagni. Sporzon tanár új találmányu ekéjére ülőhelyet szerkesztett, még pedig úgy, hogy az ekén ülő ember testsúlya az eke hátulján felszerelt kerekre nehezedik. Elöl emeltyűk vannak, amelyeket az ekén ülő ember félkézzel is megfoghat és ezek segítségével könnyedén kormányozhatja az ekét.

Elhalasztották a fémrekvirálást. Múlt héten egy kormányrendelet jelent meg, amely szerint a hadicélokra szolgáló fémtárgyak eladásának határidejét január 31-ig meghosszabbították, így hát akik még azokat be nem szolgáltatták, elég idő áll rendelkezésükre.

Vaspénz. Mint hírlík, a husz filléres nikkelpénzek helyett Németország mintájára, vasból készítenek husz filléres váltópénzt.

Temetői látogatás.

— 1915 XI—II. —

Dobbanj szívem hozzá, — ne kérdezd,
Merre vezet ahhoz az út,
Kinek a mulandó helyett az
Örökélet nyitott kaput.

Ki hosszú emberélet folytán
Egy test-lélekké forrt velem,
Nincs immár ezen a világon:
Ő ott fenn, Én meg idelelenn.

Mily szakadása egységünknek:
Ő églakó — a föld fölött,
Én meg itt lenn magamra hagyva,
Bujdosó — ég és föld között.

Lelkem az égbe röpköd hozzá,
Ajkam arcára mosolyog,
De csak zárt hajlékán keresztül,
Mely részemre is nyilni fog.

Vajha! inkább ma, mintsem holnap:
Szép, jó helyünk lesz majdan itt,
Regényes Csobáncz vár tövében,
Hol Rákóczi lelke lakik.

— Rákóczi lelke — honvédlélek,
Halhatatlan honszeretet,
Egyik századtól a másikra
Örködik nemzete felett.

Most is a világharcban gyújtja
Lángra a magyar szíveket,
Hogy e küzdelem mérlegébe
Győzelmi súlyt eresszenek. —

Nemcsak hiszem, de érzem, hogy
Nekem e sirbolt ajtaja
A szeretet menyországába
Nyit utat... Eljen a haza!

A. F.

Az ujbó első fejtése. Az első fejtés idejét tekintve, számos ferde nézettel találkozunk. Így igen sokan azt tartják, hogy a söprü a bor anyja és arról nem szabad tavasz előtt lefejtetni. Hogy ez mily téves nézet, azt csakhamar beláthatjuk, ha meggondoljuk, hogy a borsöprü csupa könnyen bomló, sőt már jórésben fölroslásnak indult anyagokból, elhalt erjesztőgombákból, rotadó, nyálkás anyagokból, penészgombákból, továbbá sárból, homokból stb.-ből áll, tehát csupa oly anyagokból, amely nem való a borba és annak ízét, színét csakhamar igen kellemetlen módon befolyásolhatja. Minél gyengébb a bor, annál hamarabb történik benne ezen anyagoknak fölroslása, tehát annál indokoltabb az első fejtéssel való iparkodás. Mihelyt a bor zajos erjedése megszünt és kissé megtisztult, közönséges asztali borokra nézve elérkezett az első fejtés ideje. Minél erősebb, zamatosabb a bor, annál későbbre lehet azt halasztani. Közönséges asztali boroknál a szüretet követő 6—8 hét elteltével meg lehet ejteni az első fejtést. Különösen a kevés savtartalommal bíró és csekély szeszartalmu homoki boroknál nagy jelentőségű, hogy az első fejtéssel fölrosló módon ne késlekedjünk. Az ujbó fejtésére

nézve szabály, hogy az nyiltan, vagyis csappon át úgy történjék, hogy a levegő minél tökéletesebben érje. Kivételt képeznek azonban azok a beteges hajlandóságú borok, amelyeknél a barnatörésre való hajlamosságot lehet megállapítani. Ezeket nem szabad nyiltan fejteni, hanem a levegőnek lehetőleg tökéletes kizárásával erősen kénezett hordóba kell átfajteni. Az első fejtés előtt tehát vegyünk mintát a fejtésre kerülő hordókból és állapítsuk meg, hogy barnatörésre hajlandók-e vagy nem. Fehér palackot félig töltünk borral, levegővel erősen összerázzuk és pár napig figyeljük. Ha ez idő alatt csak közönséges zavarodást észlelünk rajta, akkor egészséges, ellenben ha kávébarna gyűrű képződik a tetején, amely mind nagyobb méreteket ölt, akkor beteg és zártan kell átfajteni.

Olcsóbb lett a disznó. A múlt héten tartott heti és országos vásáron a hizott sertések ára már leszállt. Szép súlyu s elég zsíros disznókat lehetett vásárolni 3—3 K 40 fillérért kg.-ként. Már most arra vagyunk kíváncsiak, hogy henteseink is engednek-e valamit az eddigi súlyos és magas árakból.

Cinkgálic rézgálic helyett. A Borászati Lapok legutóbbi számában hosszabb cikket olvastunk a rézgálic helyett a peronospora elleni védekezésében, használható cinkgálicról. A cikk szerint hasonló eredménnyel használhatók az olcsóbb és most könnyebben előállítható cinkgálicot a permetezéshez. Úgy látszik azonban, hogy ez újabb szer nincs kipróbálva, így használata még mindig kockázattal jár. Reméljük azonban, hogy földmivélségi kormányunk gondoskodik, hogy a gazdáknak a szükséges védekezésszer kellő időben és mennyiségben rendelkezésre áll. Mint értesülünk a miniszteriumban ez irányban állandóan dolgoznak.

Vadlud koncert. A múlt hét egyik ködös estéjén a besötétedéstől egészen éjjeli 11 óráig sok vadlud keringett a város fölött óriási gágogást, lármát csapván a csendes éjszakában. Amint azonban éjjel 11 órakor a közvilágítás lámpái egy részét leoltották, a gágogó libasereg is elvonult. Úgy látszik a ködös estében szétterjedő homályos nagy ködburok lehetett az oka a vadludak csoportos lármájának.

Zala vármegye lótenyésztése érdekében a vármegyei gazdasági egyesület felhívja a vármegyei gazdáit, hogy a megyei lótenyésztés előmozdítása céljából tájfeljára lótenyésztési könyvet fektet fel. A felvétel céljából bizottságot választott, amely a tapolczai járásban 1915. évi december hó 8-án délelőtt 9 órakor Tapolczán a Dienes szálloda előtti téren fogja a felvételt eszközözni, amikor az érdekeltek gazdáik lovaikat a jelzett helyre felvezessék.

Szerbia városai. A szerb városok általában kevésbé népesek. A legnagyobb közöttük Belgrád 90 ezer lakossal. Nisnek csak 25.000 lakosa volt békeidőben, Kragujevácnak 14, Sabácnak 12, Pirotknak 11, Úszkübnek 47 ezer lakosa volt a legújabb statisztika szerint. Ezek a városok ma már mind a szövetségesek kezén vannak. Ezek kezén van még Prizren 21 ezer lakossal, Monasztir (Bitólia) 50 ezer és Novipazar (Jenipazar) 12 ezer lakossal.

Nyilvános köszönetek.

Kemény Mór ur 10 koronát volt kegyes a szegény gyermekek felruházására adni; jótetteért fogadja halás köszönetünket.

A *Kalh. Nőegylet Elnöksége.*

Özv. Schütz Zsigmondné boldogult férje halála alkalmából szíves volt az Izr. Nőegyletnek 50 koronát adományozni, mely összeget köszönettel nyugtázt.

az *Izr. Nőegylet Elnöksége.*

A tapolczai Erzsébet Vörös-Kereszt kórház vezetősége halás köszönetét fejezi ki *Rónay Pál* zalahalápi nagybirtokos urnak, ki a beteg katonák szorakoztatása céljából színházjegyeket volt szíves rendelkezésére bocsátani.

Nyilvános köszönet.

Felejthetetlen feleségem, illetve édesanyánk elhunytá alkalmával hozzánk juttatott jóleső részvétért ezúton mondunk őszinte köszönetet.

Vázsonyi Izidor és családja.

Szerkesztői üzenetek.

A. F. Diszel. Szívvelyes üdvözléssel, köszönet Mindig szívesen hozzuk.

S. J. Ugy látszik hiába. Mi nem vagyunk hatóság, nem segíthetünk.

F. K. A 12 tagú bizottság tagjai közül három állandóan a miniszteriumba ezen dolgoznak. Erős a remény hogy lesz.

H. M. Ugy tudjuk, hogy nagykanizsán már adnak ki hadilisztet. Most már talán mi is sorra kerülünk.

KÖZSÉGHAZABÓL.

Hirdetmények.

Mindazok, akik a tájfajta kanczalovakat törzskönyveztetni akarják, a lovaikat december 8-án reggel 9 órára megvizsgálás végett a Dénes szálloda előtti tere vezeték elő.

Az alkalmazásban levő gőz- és motoreke gépezetek és fűtők bevonulni nem tartoznak.

Akinek tavaszi buza, árpa, vagy szénkénegre van szüksége, az e hó 8-ig beiratás végett jelentkezék a rendőrbiztosi irodában.

A hadsereg préselt szénát 16 K és préselt szalmát 10 K árban vesz, aki ilyent eladni akar, az jelentkezék e hó 10-ig a főjegyzői irodában.

Az előjáróság.

Kertek alatt egy jégverem

:: jutányosan ::

KIADÓ

Keszler Jenőnél.

3 szobás lakás

a hozzávaló mellékhelyiségekkel és nagy pincével együtt

azonnal kiadó.

Cim a kiadóhivatalban.

Mindennemű

nádszék és kerti butorfonást elvállal

WOLFF NÁNDOR kosárfonó

Tapolcza, Kossuth Lajos-utca 29.

Az Eöry Miklós-féle erdőn DOBOSBAN ELADÓ:

Elsőrendű cserhasábfá . . . . . 56 K
Cserdorongfa . . . . . 44 „
2 méteres akác- és tölgyfakaró ezre 90 „

Igen jó minőségű ág, minden hétfőn kapható.

Levélbeli megkeresések

Krausz Emilhez

Kapolcsra intézendők.

:: Kiadó ::

szépen butorozott, két ablakos, külön bejáratu

utcai szoba.

Cim a kiadóhivatalban.

Szőlőbirtokosok!

Lisztharmat (Oidium) és fűtperonospora (Cholera) ellen 48 óra alatt garantált biztos hatású minden eddigit felülmúló szer

a „Manna“-por.

Kapható: 25 és 50 kg.-os zsákokban, ára kg.-ként 1 K 60 fillér.

Előjegyzés december hó 15-ig 30% előleggel tavaszi szállításra, maradvány utánvételezve.

Vizonteladónak megfelelő engedmény!

Szállítás a háboru tartama alatt is.

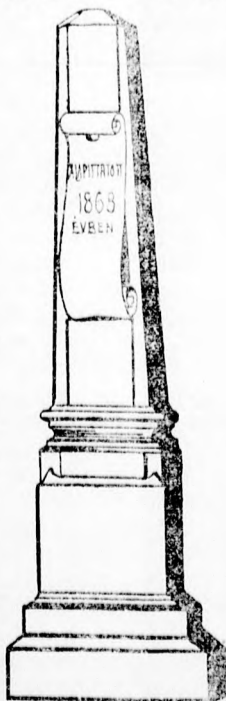
Egyedüli elárusítók

Magyarország-Ausztria részére:

„Manna“-por vezérképviselője

Schwarz Jakab és Hiller Pál szőlőbirtokosok, Tapolcza (Zalamegye).

Megrendeléseket elfogad Breisach Miksa takarékpénztári cégvezető is, Kispesztén.

KRAUSZ ALBERT FIA

KŐIPARTELEPE

Esterházy-utca 2. szám. PÁPA Jókai-utca 102. szám.

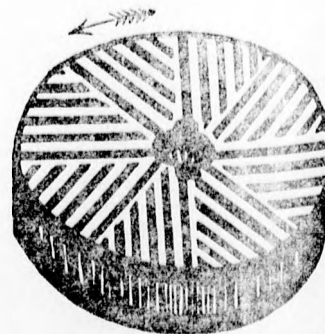
Telefon 95. szám.

Dus választéku sirkő-raktár bel- és külföldi :: kőfajtákból. ::

Készít sirbaltokat, épületi munkákat, keresztelő-medencéket, urasztalát, kataszteri és határköveket legolesőbb :: áron. ::

Nagy malomkő-raktár, legjobb minőségű francia és tót kövekből.

Gyári raktár malomberendezési cikkekből.

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője TAPOLCZA, főter.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, elsőrendű sertézsir-háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak. ::

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, berlini és szafaládé. ::

Legolesőbb napi árak!

Hust füstölésre elfogadok, sem égésért, sem elveszésért felelősséget nem vállalok.

ORVOSOK

ajánlják köhögés ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák

a „3 fenyővel“.

Milliók használják

Köhögés

rekedség, hurut, elnyálkásodás, görcs, számarköhögés ellen, valamint a főlhülek megelőzésére :: minden harcosnak. ::

6100 bizonyítvány magánosoktól és orvosoktól a :: jó eredményről. ::

Étvágygerjesztő, izletes bonbon 20 és 40 filléres csomagokban és 60 filléres dobozokban kapható Glazer Sándor gyógyszerárában.

Tapolczai Tak

A „Tapolczai Tak

folyó

k

1. A jegyzőkönyv szövetkezeti tag kije
2. Az igazgató
3. Ugyanezen
4. A felszámoló

Vagyon: 4006 K. Összesen 4

Teher: H Összesen 437.836 K szerint a beiratási d

Tapolcza,

Berger,

A fenti sz

Tapolcza,

Takács felügy.-biz. e

A feloszló jelentések a közgyűtagok által megtekir

Az igazga 19-én reggel 9 órátk és egyéb értékek á

A legközelebb a

Tapolczai Takarékpénztár Részvénytársasággal Egyesített Kölcsönös Segélyző Szövetkezet.

MEGHIVÓ.

A „Tapolczai Takarékpénztár Részvénytársasággal Egyesített Kölcsönös Segélyző Szövetkezet”
folyó évi december hó 18-án délután 3 órakor saját helyiségében

k ö z g y ü l é s t

tart, melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívom

az igazgatóság nevében:

DR. FISCHER GYULA
igazgató.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két jelenlevő szövetkezeti tag kijelölése. 2. Az igazgatóság jelentése az alapszabályok 21. §-a értelmében feloszló VII-ik évtársulatra vonatkozólag. 3. Ugyanezen évtársulatra vonatkozó felügyelőbizottsági jelentés előterjesztése. 4. A felszámoló évtársulat zárószámadásainak és	a felszámolás adatainak bemutatása, a mérleg megállapítása és a felmentvény érdemében hozandó határozat. 5. A törzsbetétenként jelentkező hozadék meghatározása és a kifizetés teljesítésére vonatkozó határidő megállapítása. 6. Az alapszabályok 26. §-ának d) pontja értelmében beadott indítványok tárgyalása.

A feloszló VII. évtársulat zárószámadása.

Vagyon: Kötelezvények 268.820 K. Betét a Tapolczai Takarékpénztárnál 165.010 K. Hátralékos kamatok 4006 K. Összesen 437.836 K.

Teher: Heti törzsbetétek 392.578 K. Beiratási díj 2082 K. A befizetett törzsbetétek hozadéka 43.176 K. Összesen 437.836 K. A törzsbetétek száma 2082 és a törzsbetétenként fizetendő hozadék az igazgatóság javaslata szerint a beiratási díjjal együtt 22 K.

Tapolcza, 1915. évi november hó 15-én.

Dr. Fischer
igazgató.

Szücs Jenő
titkár.

Grosz Dezső
főkönyvvezető.

Berger, Dr. Deák,
Dr. Lőke,

Frisch, Handlery,
Lessner Sámuel,

Leszner József,
Marton,

Leszner Sándor,
Neményi.

A fenti számadást átvizsgáltuk s azt helyesnek találtuk.

Tapolcza, 1915. évi december hó 4-én.

A felügyelő-bizottság:

Takács Jenő
felügy.-biz. elnök.

Id. Leszner Mór
felügy.-biz. tag.

Dr. Sághváry Jenő
felügy.-biz. tag.

Weiler Kálmán
felügy.-biz. tag.

A feloszló évtársulat zárószámadásai és a felszámolás adatai, valamint az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések a közgyűlés előtt 8 nappal, a szövetkezet hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt, a szövetkezeti tagok által megtekinthetők.

Az igazgatósági javaslat elfogadása esetén, a felszámolásból folyó kifizetések 1915. évi december hó 19-én reggel 9 órától teljesíttetnek, oly figyelmeztetéssel, hogy a könyvecskéket beszolgáltató felek ezzel a készpénz és egyéb értékek átvételét elismerik.

A legközelebb alakítandó új X. évtársulat 1916. évi január hó 1-én lép életbe, mely évtársulatra az aláírások már eszközölhetők.

Balatonmelléki Takarékpénztárral Egyesített Segélyszövetkezet

Tapolcza.

MEGHIVÓ.

A Balatonmelléki Takarékpénztárral Egyesített Segélyszövetkezet

1915. évi december hó 19-én délelőtt fél 9 órakor, a takarékpénztár helyiségében

KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívom.

Tapolcza, 1915. évi december hó 4-én.

Takács Jenő
elnök.

TÁRGYSOROZAT:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két jelenlevő tagnak kijelölése.
2. Igazgatósági jelentés a működését befejező XVIII. osztályzatnak az alapszabályok 47. és 48. §-a értelmében leendő felszámolására vonatkozólag.
3. Ugyanerre vonatkozó felügyelőbizottsági jelentés előterjesztése.
4. A feloszló évtársulat zárszámadásainak és a liquidáció tételeinek bemutatása és ezekből kifolyólag

a mérleg megállapítása.

5. A részletenkint jelentkező hozadék megállapítása, úgy a felszámolásból folyó kifizetési időnek 1915. évi december hó 19-én (egész napon) leendő meghatározása.

6. A felmentvények megadása érdemében hozandó határozatok.

7. Esetleges indítványok tárgyalása az alapszabályok 21. §-a értelmében.

A feloszló XVIII. évtársulat zárszámadása.

Vagyon: Kötelezvényekben 330.620 K. Hátralékban 7835 K. A Balatonmelléki Takarékpénztárnál betét és kamatai 177328 K 63 f. Összesen 515783 K 63 f.

Teher: Heti törzsbetét 461.515 K. Alakulási díj 2464 K. A 4 évi hozadék összege 51.804 K 63 f. Összesen 515.783 K 63 f.

A részletek száma 2464, tehát a fenti 51.804 K 63 fillérből egy részlet hozadéka az alakulási díjjal együtt 22 K.

Tapolcza, 1915. évi december hó 5-én.

A könyvelésért:

Glazer Sándor
igazgató.

Téls Károly
titkár.

Faragó Leó
főkönyvvezető.

Az igazgatóság: Berger Manó, Biró Ignác, Csigó Ferenc, Harangozó Lajos, Hiller Ignác, ifj. Lessner Mór, Lustig Ferenc, Pollák Adolf, dr. Varjas Gábor, Weiler Kálmán.

A fenti számadást megvizsgáltuk és azt a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva, teljesen helyesnek találtuk.

Tapolcza 1915. évi december hó 4-én.

Báró Puteáni Géza
felügy. biz. elnök.

Cséby Árpád
felügy. biz. tag.

Dr. Lőke Mór
felügy. biz. tag.

Tus Antal
felügy. biz. tag.

A feloszló osztály eredeti zárszámadásai, a liquidálási tételek, valamint jelentések a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében megtekinthetők.

A felszámolásból eredő járulékok 1915. évi december hó 19-én reggel 9 órától délután 4 óráig fizetettnek ki ama figyelmeztetéssel, hogy a könyvecskéknek visszaadása a készpénz és egyéb értékek átvételének elismerésére szolgál.